

سبک زندگی قرآن

شماره ۱ اسفند ۹۹

ماهنامه فرهنگ الکترونیک

در این شماره بخوانید

چگونه پیامبر اُمّی که توانایی خواندن و نوشتن ندارد

می تواند جهان را هدایت کند؟

تعبیر کوه ها به میخ در قرآن جهت تعادل سنگ کره زمین

علل بوجود آمدن معضل اقتصادی در زندگی انسان

مرز بین ظلم و عدل

نکته اخلاقی

مرز بین ظلم و عدل

عدل یعنی هر چیز را به جای واقعی خود نشانندن و دومین اصل از اصول دین است در حالی که ظلم از گناهان کبیره است. دو واژه ظلم و عدل متضاد یکدیگرند اما با وجود این، گاه مرز بین این دو زیاد مشخص نیست و هر کس ممکن است در ورطه ارتکاب به ظلم گرفتار شود، به عبارتی ظلم گاه ممکن است رخ آشکاری نداشته باشد به نحوی که از نظر مرتکب به آن، عمل به قانون یا حتی عملی از روی عدالت تلقی شود. ظلم چگونه خزنده و آرام در رفتار ها جا باز می کند و ظاهر می شود؟ برای ظالم شدن لازم نیست رئیس جمهور یا مدیر یک موسسه باشی، همین که انسانی و نفس اماره انسان، همواره او را به خودخواهی فرا می خواند کافیهست تا به طور مستمر در جدال انتخاب بین ظلم و عدل قرار گیری. از امام علی (ع) در غررالحکم نقل است که می فرمایند: "بهترین ادب آن است که انسان در حد و مرز خود بماند و از اندازه خود تجاوز نکند". پس رعایت ادب، عدل است. ادب نسبت به والدین، ادب نسبت به معلم و رعایت حقوق دیگران، عدل است. سرچشمه ادب هم عقل است. بنابراین دانش بیشتر که مایه اش عقل بیشتر است لزوما با تظاهر بیشتر در ادب جلوه گر می شود. یکی از مصداق های ادب، سلام کردن است پس سلام نکردن، رعایت نکردن ادب و خلاف عدالت است. سعدی علیه الرحمه می فرماید: از خدا جوییم توفیق ادب، بی ادب محروم ماند از لطف رب. سایر تعابیر و مصداق ها در شماره های بعدی خواهد آمد (دکتر تقوی زاد ۱۳۹۹).

«وَالْجَبَالُ أَوْتَادًا» (نباء/۷)

اعجاز علمی

کلمه (اوتاد) جمع کلمه (وتد) بفتح (واو) و (تاء) است. معنای کلمه وتد: میخ می باشد. با این تفاوت که وتد ضخیم تر است. یعنی ما کوه ها را بصورت میخ هایی وسیله مهار و کنترل کره زمین قرار دادیم، تا زمین متزلزل و باعث نابودی ساکنین خود نشود. در این آیه شریفه برای کوه ها تعبیر به میخ هایی که در زمین فرو رفته اند شده است و این خود گواه بر وجود تعادل سنگ کره زمین می باشد. یعنی ما قسمتی از کوه ها را بیرون سطح زمین می بینیم و قسمت بیشتر کوه ها در زیر سطح زمین است یعنی کوه ها ریشه دارند و مثل میخ در زمین فرو رفته اند. مطالعات علمی اخیر نظیر مطالعات لرزه نگاری و ژئوفیزیک، تازه ثابت کرده که کوه ها واقعاً دارای ریشه هایی هستند و هرچه کوه ها مرتفع تر باشند دارای ریشه های عمیق تری می باشند. دانشمندان می گویند اگر سطح زمین دارای کوه و پستی و بلندی نبود و سطح آن صاف بود، قشر هوا به هنگام حرکت زمین روی آن می لغزید، و طوفان های عظیم ایجاد می شد، و هم ممکن بود این اصطحاک دائمی سطح زمین را داغ و سوزان و غیر قابل سکونت کند. (دکتر سیستانی پور ۱۳۹۹)

معضل اقتصادی

علل بوجود آمدن معضل اقتصادی در زندگی انسان

ان الانسان لظلوم كفار
ظلم انسان بر مبنای اقتصادی در سو، توزیع مجسم است و کفران وی نسبت به نعم الهی در سهل انگاری وی برای بهره کشی از طبیعت و روش منفی وی نسبت به آن نهفته است.
پس ظلم انسان در زندگانی عملی و کفران وی نسبت به نعم الهی، دو علت اساسی برای ایجاد معضل اقتصادی است که قطعاً قران، راه حل هایی برای رفع آن داده است.

نقل از کتاب اقتصاد ما

نویسنده: محمد باقر صدر

جلد ۱، صفحه ۴۲۵

خداوند در آیات ۳۲ تا ۳۴ سوره ابراهیم میفرماید: این خداوند است که آسمان ها و زمین را افرید و باران را از آسمان فرو بارید تا انواع کشت ها را برای تامین شما برویاند و کشتی ها را به امر خویش بر روی سطح دریا و رودخانه ها قرار داد و در اختیار شما گذاشت و.....چنانچه بخواهید نعم بی پایان او را بشمارید قادر به شمارش آن نخواهید بود. با این همه باز انسان ظلم و کفران میکند.

این آیات با کمال وضوح مقرر می دارد که خداوند در این جهان پهناور همه مصالح و منافع انسان را برای ادامه حیات و رفع نیاز های مادی وی یکجا فراهم کرده است. اما این انسان است که با ظلم و فکر خویش این فرصت را از دست داده است.

چگونه پیامبر اُمّی که توانایی خواندن و نوشتن ندارد می تواند جهان را هدایت کند؟

پاسخ شبهه:

اُمّی به کسی گفته می شود که خواندن و نوشتن را نیاموخته باشد. به پیامبر اکرم (ص) نیز از آن جهت اُمّی می گویند که خواندن و نوشتن را از کسی نیاموخته بود. این مسأله از نظر تاریخی مسئله ای روشن و قطعی است و برای پیامبر اسلام (ص) کمال محسوب شده، مدح و ستایش ایشان محسوب می گردد و دلیل رسالت و اعجاز آن حضرت است. زیرا اهمیت و ارزش خواندن و نوشتن به عنوان یک هنر برای آن است که انسان بتواند با استفاده از این ابزار از آراء و اندیشه های دیگران که در آثارشان بر جای مانده بهره جسته، تا بر معلومات خویش بیافزاید. کسی که خداوند علوم اولین و آخرین را یک جا به او آموخته است که تمام مردم از رسیدن به آن عاجزند چه نیازی به خواندن و نوشتن دارد؟ (برای کلمه «اُمّی» معانی مختلفی ذکر شده است.

درس ناخوانده و ناآشنا به نوشتن (۱)

به این صورت که شخص همان گونه که از مادر متولد شده و خواندن و نوشتن را نمی داند، در ادامه زندگی نیز سواد نیاموخته و توانایی خواندن و نوشتن نداشته است. (۲)

فردی منسوب به ام القرى

شهر مکه با نام «اُمُّ الْقُرَى» نیز شناخته می شود. (۳)

برخی مفسران معتقدند «پیامبر اُمّی» به معنای این است که این پیامبر منسوب به شهر مکه است. (۴)

قومی که کتاب آسمانی نداشتند

برخی معتقدند اُمّی به کسانی گفته می شود که از اهل کتاب نیستند. (۵)

و پیامبر اُمّی به این معنا است که خداوند آن پیامبر را در میان قومی که صاحب کتاب و شریعت نیستند، مبعوث کرده است. (۶)

صفت اُمّی در میان صفات پیامبر (ص) از نشانه های نبوت و دلیل رسالت آن حضرت است که با این صفت دارای علم اولین و آخرین است، از غیب آسمانی و زمین خبر می داد و مردم را به راه حق و صراط مستقیم دعوت می کرد.

اُمّی به کسی گفته می شود که خواندن و نوشتن را نیاموخته باشد. به پیامبر اکرم (ص) نیز از آن جهت اُمّی می گویند که خواندن و نوشتن را از کسی نیاموخته بود.

قرآن کریم برای این حقیقت علاوه بر واژه "اُمّی" از عبارات دیگری نیز استفاده کرده است؛

مانند: "تو هرگز پیش از این کتابی نمی خواندی، و با دست خود چیزی نمی نوشتی، مبدا کسانی که در صدد (تکذیب و) ابطال سخنان تو هستی، شک و تردید کنند.

پس درس ناخوانده بودن پیامبر نه تنها عیب نیست بلکه مایه مباهات است که همه علمی را که لازم است، می داند، ولی نزد خلق الله علم نیاموخته است که به وی طعنه بزنند که سخنان را یهود و نصاری و ... گرفته ای و از نزد خدا نیست.

در طول تاریخ چندین انسان عادی و بیسواد بودند که رهبری ملتی بزرگ را بر عهده گرفتند و الان در تاریخ مطرح هستند، آن وقت چطور یک انسانی که برگزیده و مورد حمایت و پشتیبانی خداست نمی تواند رهبری یک امت را داشته باشد!!!!؟؟

۱. قرشی، قاموس قرآن، ۱۳۷۱ ش، ج ۱، ص ۱۱۹.

۲. ابن منظور لسان العرب، ج ۱۲، ص ۳۴.

۳. قرطبی، الجامع لاحکام القرآن، ۱۳۶۴ ش، ج ۷، ص ۳۸.

۴. فیض کاشانی، تفسیر الصافی، ۱۴۱۵ ق، ج ۲، ص ۲۴۲، شیخ طوسی، التبیان، ج ۴، ص ۵۵۹.

۵. زمخشری، الکشاف، ۱۴۰۷ ق، ج ۱، ص ۳۷۵.

۶. عطرباشی، من اسلام القرآن الی اسلام الحدیث، ۲۰۱۰ م، ص ۸۹-۹۰.

انس با قرآن

حقیقت این است که ما
هنوز از قرآن خیلی دوریم
و خیلی فاصله داریم.

دل‌های ما باید قرآنی بشود. جان ما باید
با قرآن انس بگیرد. اگر بتوانیم با قرآن
انس بگیریم، معارف قرآن را در دل و جان
خودمان نفوذ بدهیم، زندگی ما و جامعه‌ی
ما قرآنی خواهد شد؛ احتیاج به فعالیت و
فشار و سیاست‌گذاری ندارد. اصل این
است که دلمان، جانمان و معرفتمان
حقیقتاً قرآنی باشد.

انس با قرآن، آشنائی با قرآن، ما را
نزدیک میکند. این جلسات قرآنی، این
دوره‌های قرآنی، این مسابقات قرآنی،
اینی که ما به تربیت قراء و حفاظ دل
بستیم، به خاطر این است؛ اینها همه‌اش
مقدمه است؛ ولی مقدمات لازمی است.

من باز هم به جوانان عزیزمان توصیه
میکنم که با قرآن انس بگیرید، با قرآن
مجالست کنید. «و ما جالس هذا القرآن
أحد إلا قام عنه بزيادة أو نقصان، زيادة
فی هدی او نقصان من عمی»؛ هر باری
که شما با قرآن نشست و برخاست کنید،
یک پرده از پرده‌های جهالت شما
برداشته می‌شود؛ یک چشمه از چشمه
های نورانیت در دل شما گشایش پیدا
میکند و جاری میشود. انس با قرآن،
مجالست با قرآن، تفهم قرآن، تدبیر در
قرآن، اینها لازم است. (از بیانات رهبر
معظم انقلاب اسلامی در دیدار قاریان
قرآن کریم، ۱۳۹۸/۴/۲۴)

تدبیر

هنگامی که الله سبحانه و تعالی پیامبرش را در قرآن وصف میکند، نه از جمالش و نه
از مالش و نه هم از اصل و نسب او وصف و تعریف می‌کند.

بلکه از اخلاق او تعریف می‌کند.

"وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ" (قلم/۴)

تو دارای خوی سترگ (یعنی صفات پسندیده و افعال حمیده) هستی.

قیمت انسان به اخلاق عالی او هست و بس و برترین ویژگی پیامبر اکرم (ص) که
موجب شده است، به سبب آن جامعه و دوران جاهلیت عربستان را متحول کند، اخلاق
است و همین اخلاق است که جهانی را متحول می‌کند.

ارتباط با ما

دل نوشته‌ها، درد دل‌های قرآنی و درخواست‌های قرآنی خود از دانشگاه و جامعه،
برداشت‌ها و خاطرات نیک خود از انس با قرآن را با ما به اشتراک بگذارید تا
با نام خودتان منتشر کنیم.

راه ارتباطی ما

sabke.zendegii.qorani@gmail.com

یاد نوشتی از حضرت امام روح الله به برکت انتشار نخستین ماهنامه
فرهنگی واحد یادگار امام خمینی^(ع) شهرری

در این سه ماه رجب و شعبان و ماه مبارک رمضان، برکات بسیار نصیب
انسان، انسان هایی که می توانند استفاده کنند از این برکات، شده
است. البته مبدأ همه مبعث است و دنبال او تمام جهاتی که هست. در ماه
رجب، مبعث بزرگ و ولادت مولا علی بن ابی طالب - سلام الله علیه -
و بعضی ائمه دیگر، و در ماه شعبان ولادت حضرت سید الشهدا - سلام
الله علیه - و ولادت حضرت صاحب - ارواحنا له الفداء - و در ماه
مبارک، نزول قرآن بر قلب مبارک پیغمبر اکرم بوده است. و شرافت
این سه ماه در زبان ها و در بیان ها و در عقل ها و در فکر ها نمی گنجد.
و از برکات این ماه ها ادعیه ای است که وارد شده است در این ماه ها.

صحیفه امام خمینی^(ع) جلد ۱۷، صفحه: ۴۵۶

صاحب امتیاز: معاونت فرهنگی و دانشجویی واحد یادگار امام خمینی^(ع) شهرری

مدیر مسئول: صغری رادان

سرمدیر: معصومه ذبیحی

هیأت تحریریه: راضیه تقوی زاد، علی سیستانی پور، علی شهابی، معصومه ذبیحی، صغری رادان

مدیر اجرایی: کانون رضوانه

صفحه آرایی و گرافیک (طراح): زینب حیدری